І чужому научайтесь, Й свого не цурайтесь... — Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807, з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200, з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 23. ВІВТОРОК, 4-го ЛЮТОГО 1975 П'ЯТНИЦЯ, 31-го СІЧНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK TUESDAY, FEBRUARY 4, 1975 No. 23. VOL. LXXXII.

УПРАВА НТШ ВІДБУЛА ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ, РОЗВ'ЯЗАНО ЮВІЛЕЙНИЙ КОМІТЕТ НТШ

Ню Йорк (НТШ). — Дня 25 січня ц. р. відбулася тут перша пленарна сесія Управи американського Наукового Т-ва ім. Шевченка під проводом голови проф. д-ра Осипа Андрушкова та в присутності б. 20 членів Управи. На цій сесії проф. Андрушків зложив обширний звіт з праці Управи за останній час. На вступі він зазначив, що представники Управи брали участь у відзначенні золотого ювілею 50-ліття Союзу Українок Америки, в сесії Ради для Справ Культури СКВУ, у відзначенні 30-ліття „Українського Квартальника" та у відзначенні Свята 22 січня в Сити Голл в Ню Йорку. З черги проф. Андрушків обговорив зустріч членів Управ НТШ і УВАН в дні 8-го грудня 1974 р., на якій передискутовано можливості і форми співпраці в науковій ділянці та вияснено інші питання з тим пов'язані. На цій зустрічі обговорено евентуальну участь обох установ у відзначенні 200-ліття Американської Незалежности, а дальше — можливості спільних наукових конференцій для відзначення пам'яті Т. Шевченка та інші способи наукової співпраці обох Академій. При тій нагоді проф. Андрушків вручив проф. Оглоблинові Почесну Грамоту для УВАН, видану з нагоди відзначення сторіччя НТШ та передав, як символічний подарунок, комплет видань НТШ. На цій зустрічі, як це було подано в пресі, обговорено також справу Української Наукової Ради у Вільному Світі. З уваги на те, що перед створенням цієї Наукової Ради ані УВАН, ані НТШ не були про це повідомлені, ані консультовані і до сьогодні не одержали ніякого звернення, обі установи віднеслися до Секретаріяту СКВУ для одержання дальших вияснень в тій справі. Ця зустріч НТШ і УВАН викликала позитивний відгук серед нашого громадянства.

З черги заслухано прохання представників ініціятивної групи українських пенсіонерів (д-ра І. Козака й інж. Е. Смішкевича) в справі продажу частини землі в посілості НТШ б. Кергонксону, для побудови індивідуальних домів. Справу цю відложено до часу вияснення стейтом Ню Йорк справи продажу їм частини для влаштування там парку. В дальшому ході звіту, проф. Андрушків подав до відома, що того ж дня, перед засіданням Управи, відбулося офіційне розв'язання Ювілейного Комітету для відзначення століття НТШ. Проф. Андрушків зреферував фінансовий стан Т-ва, зокрема вислід різдв'яної збірки, яка ще продовжується, стан записів на цілі Товариства й інші справи адміністраційного порядку. В дальшому ході засідання проф. д-р І. Головінський прийняв функцію зв'язкового до англомовного наукового світу, а проф. д-р Є. Федоренко представив участь НТШ в American Association for Advancement of Slavic Studies (AAASS). Проф. д-р М. Стахів зреферував стан праці Статутової Комісії НТШ. Ця Комісія має закінчити приготування проєкту змін статуту НТШ до кінця березня ц.р., щоб в травні можна було скликати Надзвичайні Загальні Збори для схвалення цього проєкту. Проф. д-р В. Трембіцький звітував про працю Комісії для контактів з іншими науковими етнічними установами та про його участь і розмови в наукових установах чехів, поляків, литовців і ін. Проф. д-р М. Чировський зреферував справу видання англійською мовою збірки наукових статтей і праць М. Грушевського, Н. Василенко-Полонської, В.Ф. Корчмарика, О. Пріцака, І. Решетаря, К.А. Меннінґа і ін.

Для участи НТШ у святкуваннях 200-ліття Американської незалежности обрано о. проф. д-ра М. Войнара головою створеної для цієї цілі Комісії, проф. д-ра І. Головінського заступником і д-ра М. Вацика секретарем Комісії. З нагоди цього засідання обрано таких нових звичайних членів: Лева Чировського, докторанта Колюмбійського університету, д-ра Юрія Логуша, асс. професора Сетон Голл університету, і д-ра Омеляна Лукасевича, асс. професора Мічіґенського університету.

Як уже згадано, перед засіданням Управи відбулося кінцеве засідання Ювілейного Комітету для відзначення століття НТШ, під головуванням проф. д-ра О. Андрушкова. На цьому проф. Андрушків зреасумував працю Комітету від часу його заснування в 1970 році та праці Комісій, Осередків НТШ та місцевих Комітетів в терені. В сумі зібрано понад 76 тисяч долярів на Ювілейний Фонд НТШ. Професор Андрушків подякував всім тим, які працювали та брали участь у святкуваннях і тим причинилися до успіху цього відзначення століття Т-ва. Зібрані численні знимки та документи ввійдуть до окремого збірника-альбому, з відповідними поясненнями осіб, що брали в них участь, та імпрез, влаштовуваних з цієї нагоди.

Д-р Орест О. Леськів помер на удар серця на 34-му році життя

Чикаго. — Минулої суботи, 1-го лютого помер ненадійно на удар серця молодий український дентист і хірург усної ями, д-р Орест О. Леськів. Помер на 34-му році життя у своїй лікарській канцелярії в Елжін, Іллиной, де вів свою практику після трирічної спеціялізації на Фордгамі, Н. И.

Покійний д-р Орест О. Леськів, син інж. Михайла та Євгенії Леськових, закінчив студії дентистичної медицини на Коледжі Медицини і Дентистики Стейту Ню Джерзі у 1967 році і тоді одружився з Оленкою Вірщук, донею д-ра Володимира (відомого спортового діяча) і Марії Вірщуків. Опісля відбув 2 роки служби в летунстві ЗСА в ранзі капітана, а далі три роки спеціялізувався в хірургії усної ями у Фордгамі. Остаточно літом 1972 року молоде подружжя поселилося в місті Елжін, у стейті Іллиной, де д-р Орест О. Леськів відкрив свою практику дентистичної хірургії.

Покійний осиротив дружину Оленку та двоє діточок, Христинку і Данилка, як також родичів та тестів. Покійний д-р Орест О. Леськів з всією ріднею був членом УНСоюзу.

„НЕМАЄ ОХОЧИХ" НА ВИЇЗД З СССР

Москва. — Совєтський тижневик „Новоє Время" надрукував коротеньку нотатку, в який повідомляє, що урядові чинники СССР розглядають тепер подання осіб, які виявили бажання виїхати до Ізраїлю. Таких подань, згідно з інформацією газети, є тільки 1.420. Жидівські організації в ЗСА натомість подають, що прохання про виїзд до Ізраїлю внесло бодай 100,000 осіб.

Свято Державности в Пассейку

Пассайк (УККА). — До попередніх пресових повідомлень про святкування Дня Української Незалежности в Пассейку, слід додати, що 26-го січня в Українській Централі відбулася велична академія, присвячена нескореному українському народові на Рідних Землях, з нагоди 57 роковин відновлення УССДержави. Академію відкрив голова Відділу УККА Пассейк-Берґен Роман Шраменко, по відіграні американського національного гимну Сонею Моравською. Тоді д-р Богдан Шебунчак, виголосив реферат, що з'ясовував Січневі акти з перспективи сьогоднішнього часу, а також вказував на конкретні шляхи дальшої нашої праці. Ліда Крамарчук і Юрій Яцикевич, активні діячі пассейського УККА, прочитали проклямації губернатора Ню Джерзі і мейорів міст. Пані Дарія Фарміґа, прочитала ессей Вячеслава Чорновола про нищення большевиками стрілецьких могил у Львові, попереджуючи читання своїм спогадом з-перед кількох років у Львові. Капеля бандуристів І УД УНА м Ньюарку, під мист. керівництвом О. Головацького, дала концерт гри на бандурах і пісень. Василь Мочула проводив цією добре зорганізованою академією, а чудові та оригінальні декорації пана Ярослава Мартинюка, секретаря Відд. УККА, замикали присмно цю вдалу імпрезу.

Січневі роковини в Байоні

Байон, Н. Дж. (Зиновій Б. Сірий) — Заходом місцевих організацій, а головно Українського Народного Дому, 16-го відділу ООЧСУ та католицької і православної церков, — в дні 21-го січня відбулось тут уже традиційне підписання проклямації Дня Української Незалежности в цьому місті.

Проклямацію підписав посадник міста Денис П. Коллінс в своєму бюрі в присутності комітету, в склад якого входили: Михайло Волошин, наочний свідок проголошення соборности 1919-го року, Мирон Солонинка, член міської управи, Марійка Фесьо, диригент церковного хору, Арета Сірий, Степан Домарацький, Михайло Голубець, Василь Вінтонів, Микола Пукас, Михайло Білик і Василь Воронкевич. В дні 22-го січня на машті біля міської ратуші поруч американського прапору повівав на морозному вітрі наш блакитно-жовтий прапор, символ вільного, нескореного народу.

Вшанування проголошення української державної незалежности завершено в неділю, 26-го січня. В обох наших церквах відбулись торжественні св. Літургії в намірені українського народу. В пополудневих годинах відбувся Святочний Концерт в залі католицької парафії. Свято-Концерт відкрив, привітавши присутніх, Зиновій Б. Сірий, керівник програми, що його започаткував благальною молитвою всеч. о. Володимир Левицький, місцевий парох.

Святочну доповідь виголосив Мирон Сірий, культосвітній референт 16-го відділу ООЧСУ. На дальшу програму склались: рецитація проклямації Дня Незалежности в англійській мові виконана панною Лесою Вінтонів, як теж виступ тріо „Троянди", під орудою Марійки Фесьо. Відповідні до свята деклямації виконали: Катруся і Арета Сірий та М. Голубець. Концерт закрив відповідним словом С. Домарацький, голова 16-го Відділу ООЧСУ. Під кінець відспівано „Ще не вмерла Україна".

Місцеві газети „Джерзі Джорнал" і „Байон Фактс" помістили в трьох різних числах світлини із фрагментів підписання проклямації, піднесення прапору і Свята-Концерту.

Ганна Колесник концертом в Тавн Голл вшанувала Д. Бортнянського у 150-річчя смерти

Ню Йорк. — Минулої неділі, 2-го лютого, тут у заповненій публікою репрезентативній концертовій залі Тавн Голл відбувся концерт недавньої ще солістки Київського театру опери і балету Ганни Колесник. Концерт відбувся на пошану видатного українського композитора Дмитра Бортнянського у 150-річчя його смерти. Програму концерту започаткувала артистка композицією Бортнянського „Аве Марія" і в першій частині програми викона ще кілька арій цього ж композитора та по одній композиції Березовського і Веделя. В другій частині програми артистка співала українські народні пісні та арії. На фортепіяні акомпаніював солістці Володимир Ратушний. Під кінець програми солістці вручено великий букет живих рож. Програму концерту Ганна Колісник закінчила співом „Києве мій", до глибини зворушивши ентузіястичну публіку.

Президент запропонує 349-більйоновий бюджет

Вашингтон. — У суботу 1 лютого, президент Джералд Форд повідомив, що в понеділок плянує переслати Конґресові державний бюджет на наступний фіскальний рік, який виноситиме 349 більйонів долярів і передбачає 52-більйоновий дефіцит. Раніше Уряд передбачував тільки 47 більйонів долярів дефіциту. Не входячи в подробиці бюджету. Президент заявив, що дефіцит може виносити навіть 70 більйонів долярів, якщо Конґрес не погодиться на запропоновані Білим Домом зменшення у видатках федерального Уряду. Щодо передбаченого 52-більйонового дефіциту Президент сказав, що він є конечним для стимулювання сповільненої економіки країни. Це був би найбільший дефіцит від 1942-43 рр., коли у тих воєнних роках дефіцит виносев 54.9 більйона долярів.

Артур Бирнс далі вважає інфляцію серйозною проблемою

Вашингтон. — Артур Ф. Бирнс, голова Федеральної Ради Резерв, у четвер, 30 січня, заявив Комісії заходів і засобів Палати Репрезентантів, що інфляція далі є серйозною проблемою країни і тому він противиться встановленню постійних зменшень у федеральних податках, хоча погоджується із пляном президента Форда одноразово звернути особистим платникам податку 12 більйонів долярів із податків, зібраних у 1974-му році. Бирнс також сказав, що Рада Резерв не плянує жадних заходів, які драстично збільшили б постачання грошей, бо це погіршило б вже існуючу інфляцію.

ПОРТУГАЛЬСЬКИЙ УРЯД ЗАПЕРЕЧИВ ВІСТКИ ПРО СОВЄТСЬКІ БАЗИ В ПОРТУГАЛІЇ

Лісбона. — У зв'язку з поширеними вістами про те, що совєтський уряд мав звернутися до Португалії з пропозицією дозволити совєтській риболовній фльоті, яка займається риболовлею на водах Атлантійського океану, користуватися португальськими портами, чи навіть мати власну базу в Португалії, португальський уряд формально повідомив, що всі ці вістки безпідставні і що совєтський уряд не звертався до Португалії з такою пропозицією. Не зважаючи на це формальне заперечення, португальські кола, які ці вістки поширили, далі підтверджують їхню правдивість і стверджують, що португальський уряд таку совєтську ноту одержав. Офіційне заперечення спирається на тому, що в совєтській ноті немає вимоги з боку СССР щодо совєтської бази в Португалії, а тільки своєрідне „вивчання" ґрунту з проєктом можливого договору між СССР і Португалією в цій справі. Ці самі португальські джерела інформують, що з уваги на гостру неґативну реакцію на Заході, португальський уряд визнав за доцільне цього питання ще тепер не розглядати. З цим мав ніби погодитися також совєтський уряд, який початково вважав, що вже заіснувала догідна політична ситуація в Португалії для такої акції.

Совєтська база в Португалії була б серйозним ударом для Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО), членом якого є також Португалія. З цих міркувань західні політичні і військові чинники вважають, що погодження португальського уряду на совєтську базу в Португалії створювало б безпосередню загразу для безпеки Заходу головно тому, що СССР вживає свою риболовну фльоту для шпигунсько-розвідувальних цілей, а совєтські риболовні кораблі є вивінувані в модерну розвідчу апаратуру. Дальший розвиток ситуації залежатиме від того, як будуть укладатися внутрі португальські відносини, зокрема від висліду намагань португальських комуністів захопити в країні владу, чи принаймні здобути вирішальний вплив на португальську політику.

А. Ґромико відвідує Близький Схід

Дамаск, Сирія. — Сюди прибув 1 лютого з черговою офіційною візитою совєтський міністер закордонних справ А. Громико, який перевів дводенні наради з президентом Сирії Гафезом аль-Асадом, а також зустрінувся з лідером Палестинської Визвольної Організації Ясіром Арафатом. По закінченні розмов в Дамаску Громико виїхав 3 лютого до Єгипту на наради з президентом Анваром ель-Садатом. Ніяких докладніших даних про наслідки візити Ґромика у Сирії досі не подано і не відомо також, чи досягнуто погодження щодо дальших заходів, коли йдеться про закріплення миру на Близькому Сході.

Сирійські політичні чинники висловлюють занепокоєння пляном американського державного секретаря Кіссінджера, який пропонує окремі переговори Ізраїля з Сирією, Єгиптом та Йорданією в надії на те, що в цей спосіб можна буде легше досягнути погодження у територіяльних питаннях. Цей плян особливо гостро критикують палестинські араби, вважаючи сепаратні переговори за „зраду арабських інтересів". До такої оцінки схиляються також правлячі кола Сирії. Єгипет однак є схильний піти по лінії пропозицій Кіссінджера, тобто є готовий почати переговори з Ізраїлем ще до часу, заки пічнеться мирна конференція у Женеві, на що настоює в першій мірі СССР. Анвар ель-Садат навіть заявив, що було б „зрадою" з боку Єгипту не прийняти пропозиції Ізраїля відтягнути у другій фазі свої війська з Синаю, а зокрема з нафтових піль в Синаю.

Кіссінджер не зумів переконати Конґрес щодо допомоги Туреччині

Вашингтон. — Після понад годинних нарад із державним секретарем Генрі Кіссінджером у суботу, 1 лютого, чільні члени Конґресу заявили, що Кіссінджер не зумув переконати їх, що в цю середу, 5 лютого, не припинювати військової допомоги для Туреччини. Речник цих законодавців, демократичний сенатор Іґелтон із Міссурі, заявив кореспондентам, що Кіссінджер звітував тільки про „малий поступ" у справі полагодження кризи на Кипрі, а не про „значний поступ", як це вимагала резолюція, проголосована Конґресом в кінці минулого року. Ця резолюція, як відомо, рішила, що вся військова допомога для Туреччини буде припинена 5 лютого, хібащо президент Форд докаже Конґресові, що не тільки зроблено „значний поступ" в справі полагодження кипрського конфлікту, а також, що Туреччина придержується американських законів щодо військової допомоги, тобто, не вживає американської зброї для аґресивних цілей.

Американські війська в Европі будуть підсилені

Мюнхен, Західня Німеччина. — Секретар Армії Говард Г. Келловей, промовляючи в неділю, 2 лютого, на конференції Організації Північно-Атлантійського Договору (НАТО), заявив, що американські бойові частини в Европі будуть під час 1975-го року підсилені та що ця тенденція продовжуватиметься протягом наступних кількох років. Секретар Келловей сказав, що коли в 1972-му році бойові частини становили тільки 59 відсотків всього американського війська в Европі, а решта складалася із допоміжних частин, то сьогодні бойові з'єднання становлять 62 відсотки, а в 1977-му році повинні становити 71 відсоток. Келловей сказав, що політика „відпруження" може бути успішною тільки тоді, коли воєнна спроможність держав НАТО буде вдержана і навіть скріплена. Секретар Келловей сказав, що війну можна оминути тоді, коли комуністичні держави усвідомлять собі, що Америка та її союзники в НАТО готові на будь-яку загрозу з боку держав Варшавського Пакту.

В СССР ЗАСУДИЛИ БАПТИСТСЬКОГО ДІЯЧА НА ДОВГОЛІТНЄ УВ'ЯЗНЕННЯ

Москва. — Академік Андрей Сахаров поінформував західніх кореспондентів, що совєтський суд в Києві засудив 31 січня Юрія П. Вінса, провідного баптистського діяча з групи т. зв. Ініціятивників, на 5 років ув'язнення і на 5 років заслання після відбуття кари в тюрмі. Суд був закритий для посторонніх осіб і представників преси. Влада допустила до судової залі тільки дружину Вінса Надію та його сестру. Судова розправа тривала 5 днів. Ю. Вінс не мав оборонця, бо він відмовився від послуг совєтського адвоката, що його формально призначив суд, заявляючи, що адвокат-атеїст не може обороняти віруючого. Як відомо, ще осінню минулого року, родина Вінса звернулася була до Світової Ради Церков з проханням вислати адвоката з закордону, який обороняв би Вінса у совєтському суді, але совєтські чинники відкинули пропозицію Світової Ради Церков у цій справі. Також вони відкинули прохання, щоб західні спостерігачі були присутні на суді.

А. Сахаров поінформував, що суд мотивував свій вирок тим, що, мовляв, Юрій Вінс шкодив інтересам громадян, прикриваючи свою „шкідницьку" діяльність нібито релігійно-церковною активністю. Юрій Вінс є сином вихованого в ЗСА баптистського пастора Петра Вінса, який закінчив теологічні студії у Філядельфії. У 20-их роках він поїхав на місійну працю до СССР, був арештований і помер за часів Сталіна у совєтському концтаборі. У концтаборі находилася також мати Юрія Вінса і деякі члени його родини. Сам Юрій Вінс попав у конфлікт з совєтським режимом після того, коли він став у проводі баптистської групи Ініціятивників, які відмовилися у вересні 1965 року підпорядкуватися совєтському атеїстичному режимові і вийшли з Всесоюзної Ради Євангельських Християн і Баптистів, яка визнає зверхність совєтської влади. Ініціятивники, або реформовані баптисти, не признають за совєтським режимом права наглядати за їхньою релігійною діяльністю, що дає підставу совєтському режимові стосувати репресії супроти членів цієї групи. Перед арештуванням Ю. Вінс був секретарем цієї групи. Враховуючи неґативне Юрія Вінса наставлення до совєтського режиму, Всесоюзна Рада Євангельських Християн і Баптистів відмовилася від інтервенції на його користь, визнавши його також дисидентом і у відношенні до леґально визнаної протестантської групи в СССР.

У варшавському храмі моляться за волю і незалежність усіх народів

Париж. — Широковідомий польський місячник „Культура", який появляється в Парижі, помістив у своєму виданні за листопад 1974 р багатомовну проповідь священика Яна Зєя, яку він виголосив в катедрі св. Яна у Варшаві з нагоди 35-ї річниці початку Другої світової війни, а головно виступу большевицької армії за згодою гітлерівської Німеччини на Польщу в 1939 році. Згаданий священик зокрема відмітив право усіх народів на самостійність і незалежність в тому числі також литовського, білоруського і українського. Він дослівно каже: „Мусимо вже тепер пам'ятати, що там на Сході за Бугом живе і працює литовський народ, який бажає жити у вольності і незалежності та має до цього повне право; на схід від нас живе і працює білоруський народ, який рівнож прагне жити самостійним і незалежним життям; на південь живе і працює народ, який раніше ми називали руським, а сьогодні називається українським народом, який рівнож має право на свободу і незалежність. Треба це признавати і треба пам'ятати про це. Тішимося всі, коли довідуємося, що якесь африканське плем'я, навіть часом малочисельне здобуває право на свободу і незалежність. То як можемо забувати за ті найближчі нам народи, з якими приходилось нам жити в одній державі. Бог є для всіх народів однаковим опікуном і всім народам дає право на свободу і свобідний розвиток. Таке право для всіх мусимо визнати в наших думках, наших чинах і всіх наших починаннях — це є нашим християнським обов'язком. Тому молімся сьогодні — сказав на закінчення о. Зєя — за свободу і незалежність не тільки для нас, але також для наших братів литовців, білорусів і українців — за свободу для всіх народів у світі".

У Львові помер на 86-му році життя проф. Михайло Рудницький

Із Львова наспіла вістка, що 1 лютого ц. р. помер там д-р Михайло Рудницький, професор української літератури в університеті ім. І. Франка, якийсь час декан тамошнього філософського факультету, в останніх роках на емеритурі. Народжений 6 січня 1889 р. у Підгайцях, гімназіяльну матуру склав у Бережанах, де його батько був нотарем, та університет скінчив у Львові, де дістав ступінь доктора філософії на основі своєї праці про Івана Франка. У рр. 1917-18 був викладачем у тоді ще тільки Народному Українському Університеті у Києві. Володіючи плавко французькою та англійською мовами був секретарем дипломатичної місії УНР у Парижі, а після розколу у тій місії їздив з д-ром Степаном Витвицьким, тоді репрезентантом закордонного уряду ЗУНР, президента д-ра Євгена Петрушевича, до Лондону. Від 1925 року до вибуху Другої світової війни був літературним референтом у львівському щоденнику „Ділі" та редатором його „Бібліотеки повістей". За видані тоді свої книжки з ділянки літературної критики та історії літератури „Між ідеєю і формою" та „Від Мирного до Хвильового", як теж за видане у згаданій Бібліотеці „Діла" оповідання Федора Дудка „Дівчата очайдушних днів" — мусів публічно „каятися" у Львові. У виданій у Києві у 1966 р. книжці „Письменники Радянської України" промовчується ті два його твори, як теж збірку поезій у прозі „Очі й уста", згадується тільки про книжку оповідань „Нагоди і пригоди", та видані вже в УССР книжки „Письменники зблизька", „Змарнований сюжет" та „В наймах у Мельпомени". Останньою його белетристичною книжкою була „Непередбачені зустрічі" з 1969 року. Під час перебування у редакції „Діла" був

(Закінчення на стор. 3-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Jersey City, N.J. 07303

Добрий почин

У попередньому виданні „Свободи" на цьому місці похвально стверджено „Приклад Філядельфії", в якій наша громада з ініціятиви місцевого Відділу УККА створила місцевий Громадський Комітет для відзначення 200-річчя Американської Незалежности, приготовила широку програму таких святкувань та почала збірку фондів на здійснення цієї програми.

На подібне признання заслуговує й наша громада в Ню Йорку під проводом очолюваного мґром Романом Гуглевичем Об'єднаного Комітету Американсько - Українських Організацій — Відділу УККА, яка вже робить заходи, щоб з нагоди 200-річчя Американської Незалежности приготовити і окремою брошурою - книжкою надрукувати інформаційний довідник про „Український Ню Йорк" — коротку історію українського поселення в цій світовій метрополії, його розвиток і теперішній стан та вклад в життя і розвиток міста. Правда, про подібні задуми інформовано вже з Клівленду та деяких інших наших громад, але нюйоркська громада вже конкретно плянує здійснення цього задуму.

Було б дуже побажано і корисно, якщо б усі наші громади без вийнятку пішли за цим добрим прикладом. Це трудне завдання, але при відповідній організації, енерґії та добрій волі його можна здійснити. Крім задуманих і плянових загальних видань з історії українського поселення в ЗСА, такі довідники кожної громади були б найвартіснішою не тільки „візитною карткою" українського поселення в кожній американській місцевості, де наші громади існують, але й опісля, зібрані разом в один чи більше томів, залишилися б назавжди однаково українським, як і американським документом великого — за словами колишнього президента ЗСА Герберта Гувера — „Американського Чуда".

Побажана обережність

Сенат недавно подавляючою більшістю голосів схвалив рішення створити спеціяльну комісію, яка має ґрунтовно перевірити діяльність Центральної Розвідчої Агенції („Сі-Ай-Ей"), Федерального Бюра Інвестиґації („Еф-Бі-Ай") та ряду інших крайових розвідчих аґенцій. Як відомо, безпосередньою причиною створення цієї спеціяльної комісії були поширені закиди, що „Сі-Ай-Ей" вело розвідчу діяльність в самій Америці, нарушуючи свій власний статут. Додатковий поштовх для створення комісії дали чутки, що „Еф-Бі-Ай" збирало інформації про деяких членів Конґресу. Тепер демократична студійна група в Палаті Репрезентантів запропонувала, щоб і ця Палата Конґресу створила свою власну спеціяльну комісію, яка також перевіряла б діяльність всіх розвідчих аґенцій.

Навряд чи знайдеться багато американців, які заперечували б саму потребу перевірки діяльности цих розвідчих агенцій. Існує бо досить доказів, що „Сі-Ай-Ей" таки нарушувало власний статут, а „Еф-Бі-Ай" збирало інформації про людей, яких в ніякому випадку не можна було підозрівати в антиамериканській діяльності. Американська політична система побудована на принципах придержання законів і шанування індивідуальних прав людини. Проте, одне діло — це сама потреба перевести таке слідство, а зовсім інше, хто і як це слідство переводитиме. Згідно з інформаціями від чільних законодавців, повновласті нової спеціяльної сенатської комісії будуть подібні до тих, які мала сенатська Вотерґейтська комісія. І хоча Вотерґейтська комісія до великої міри спричинилася до розкриття цілої Вотерґейтської афери та до притягнення до судової відповідальности винних осіб і до резиґнації Ричарда Ніксона, то ця сенатська комісія поповнила також ряд помилок. Тому, що переслухування сенатської Вотерґейтської комісії були передавані через радіо і на телебаченні, часто траплялося, що ці сесії були більше схожі на театральні спектаклі, ніж на серйозні засідання законодавчої комісії. Ще однією хибою Вотерґейтської комісії було те, що хоча деякі сесії відбувалися за закритими дверми, то дуже часто траплялося, що ще того самого дня на сторінках преси, через радіо та на телебаченні були подані подробиці цих „закритих" сесій.

Члени сенатської та інших конґресових комісій, які розглядатимуть діяльність „Сі-Ай-Ей", „Еф-Бі-Ай" та всіх інших розвідчих аґенцій, мусять конечно подбати, щоб ці комісії не повторяли помилок сенатської Вотерґейтської комісії. Вони мусять таки повністю додержати обіцянок лідерів Конґресу, що жадні секретні інформації не продістануться назовні. Нова спеціяльна сенатська та інші конґресові комісії не можуть дозволити на те, щоб були оприлюднені леґальні методи і способи збирання інформацій цими аґенціями, ані щоб були розкриті таємні аґенти, бо на це тільки і чекають вороги Америки. А ці аґенції конечні для ґарантування безпеки країни. Отже, треба розслідковувати діяльність цих розвідчих аґенцій, але треба робити це дуже обережно.

Президент Форд нараджувався з прем'єром Вілсоном

Вашингтон. — Перебуваючи з офіційною візитою в ЗСА, прем'єр міністер Великобританії Геролд Вілсон перший раз зустрівся з президентом Джералдом Фордом 30-го січня ц.р. і мав з ним довшу розмову, порушуючи такі справи, як міжнародна енерґетична криза, економічні проблеми в світі, інфляція тощо. Це була вже п'ята розмова президента Форда з керівниками великих індустріяльних держав від листопада м.р. Раніше подібні розмови мав Форд з керівниками Японії, Совєтського Союзу, Франції і Західної Німеччини. Геролд Вілсон висловив вдоволення, що він матиме змогу в часі свого перебування в ЗСА обговорити з президентом Фордом і представниками американського уряду проблеми, які мають першорядне значення для розв'язки затяжної економічної кризи у світі.

Після розмови з президентом Фордом, Вілсон, міністер закордонних справ Британії Джеймс Каллаґгам і секретар кабінету Сір Джон Гант зустрілися того дня з державним секретарем Генрі Кіссінджером та членами конґресової Комісії закордонних відносин.

К. Крупський

ЕПОХАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ „АРХІПЕЛАҐ ҐУЛАҐ"

1

Сміло можемо твердити те, що досі, на літературні праці Солженіцина у світі звернено більше уваги, ніж на праці будь-якого іншого сучасного письменника. Книжка „Архіпелаґ Ґулаґ", за яку московські комуністичні провідники вирішили вигнати автора з його батьківщини, це великої ваги твір, який на довший час стане знаряддям боротьби з існуючою тиранією в московсько большевицькій імперії, а також із загрозою подібної тиранії в інших країнах світу.

„Архіпелаґ Ґулаґ" є описом найгіршого і нечуваного досі людського горя, спричиненого не якоюсь аварією, а систематично твореного в „найпередовішій країні" людьми для муки і терпіння других людей. Сказав мені один знайомий, що його дружина, читаючи „Архіпелаґ Ґулаґ", не могла спати ночами. Проте, ця книжка є одною з найбільш читаних тепер книжок. Багато читачів бере її до рук, щоб довідатись правду, яку досі скривали, про московсько - комуністичну систему.

Щоб краще зрозуміти цілість, названу книжку таки треба перечитати „від дошки до дошки", а не перекартковувати, зупиняючись на описі поодиноких епізодів. Сам автор цих рядків довший час не забирався до читання названої книжки Солженіцина. Здавалось мені, що після перечитання стількох книжок українських авторів про страхіття московсько - комуністичного терору, Солженіцин не відкриє мені нічого нового і гіршого. А все ж таки цікаво було пізнати те, чим саме зумів Солженіцин звернути на себе увагу в цілому світі.

Досі, Москві вдавалось унешкідливлювати книжки про московські тюрми і концтабори навіть найбільш талановитих українських авторів, посуджуючи їх в українському буржуазному націоналізмі, фашизмі і т.п. У випадку Солженіцина склався майже унікальний збіг обставин, і тепер навіть найбільш перфідна московська пропаганда стає безсилою проти виступу Солженіцина. Досі, московська терористична машина розторощувала і безслідно пожирала чимало великих інтелектуалістів, але цього не сталось з Солженіциним, хоча він перейшов через тюрми і „м'ясорубку" і вкінці опинився поза межами царства нелюдського терору. В нещасті Солженіцина трапилось унікальне щастя, яке гармонійно збіглось з небуденними рисами його характеру, що щасливо винесло його у світ. Напевно, що тепер московські провідники жалкують за тим, що вигнали Солженіцина. Нині, Москві невигідно є вбивати Солженіцина, хоча Москва дуже легко зробила б це, так як з Петлюрою, Коновальцем, Бандерою та іншими, але це зробило б Солженіцина не тільки славнішим, але ще й мучеником.

Важливою рисою характеру Солженіцина є його велика сила волі, талант і чесність супроти інших людей. Солженіцин є великим російським патріотом, однак, як виходить з його писання, він не заперечує права на патріотизм іншим національностям Совєтського Союзу.

Як інтелектуаліст і член пануючої національности в Совєтському Союзі, він мав можливість дізнатися про багато справ скритих від загалу і від інтелектуалістів інших національностей Совєтського Союзу. Від цього якраз терплять подібні книжки українських авторів, бо автори були зовсім ізольовані від панівної „верхушки".

Солженіцин мало пише про своє особисте терпіння у совєтських тюрмах, хоча з тексту книжки видно, що йому довелось зазнати чимало горя і терпінь. Він пише про терпіння мільйонів інших в'язнів, що впали жертвою жорстокої комуністичної системи. Він заявляє, що той терор проходив і проходить у всіх інших т.зв. республіках Совєтського Союзу. Для Солженіцина українці — це окрема національність, а не якісь „малороси" і т.п. В декількох місцях книжки є короткі згадки про українців — в'язнів, яких, як каже він тоді, від бандерівського руху звали бандерівцями.

В покажчику імен на сторінці 622 написано „Степан Бандера (1909 - 1959) український націоналіст; очолював протисовєтський спротив в Україні після Другої світової війни аж до 1947 р. Вбитий совєтським агентом у Мюнхені".

На сторінці 630 написано „Симон Васильович Петлюра (1879 - 1926) український націоналістичний провідник; в роках 1918 - 1919 очолював протибольшевицький спротив в Україні; замордований у Парижі".

„Архіпелаґ Ґулаґ" — це поважний і сильний удар по ідеології комуно - большевицької системи. Досі такого удару Москві ніхто не завдав. Велика сила наведених у книжці переконуючих фактів доказують те, що поміж теорією і практикою московсько - комуністичної системи нема нічого спільного. Ця система почала своє існування при допомозі нечуваного в історії людства масового терору, який в такій чи іншій мірі продовжується в Совєтському Союзі понині.

Свою письменницьку кар'єру почав Солженіцин відносно пізно. Спочатку він був середньошкільним учителем математики, а у війську — капітаном артилерії.

В тюрмах і на засланні, де інші попадали у зневіру, Солженіцин задержував рівновагу духа і, маючи знамениту пам'ять, в пам'яті занотовував гідні уваги оповідання і сповіді інших в'язнів. При кожній нагоді він входив у розмови з іншими в'язнями, і тому його книжка „Архіпелаґ Ґулаґ" така пребагата надзвичайно цікавими та суттєвими епізодами підсовєтського життя. Вона, немов у перекрої, насвітлює те життя совєтської „безклясової" спільноти від початку її постання по сьогоднішній день.

Ф. Лукіянович

НА АВТОМОБІЛЬНІ ТЕМИ

Рецесія, депресія та безробіття, це побратими що йдуть впарі та спричинились до зниження закупу авт у ЗСА на 23 відсотків на 1974 рік. В 1973 р. продано їх 11,4 міл. а в минулому — тільки 8,8 мільйонів.

Ціни на авта на 1975 рік підскочили значно вгору через вимоги безпеки і чистіших відхідних газів — вставленням сильніших буферів і каталізаторів — та через вищі заробітні платні і ціни за матеріяли. В продавців на громадився в грудні запас авт до м. квітня ц. р.

Щоби боротися з цим, продуценти зменшили продукцію, зачинивши деякі заводи, в тому Крайслер зачинив свої на шість тижнів. А щоби заохотити покупців, Крайслер перший оголосив знижку цін на 200-400 долярів, за ним слідували Форд та Дженерал Моторс із 200-500 дол. а врешті Амерікен Моторс із 200-600 долярів за нові авта, закуплені від 13-го січня до кінця лютого ц. р.

Найгірше продаються стандартні авта, менше потерпіли компактні та малі, а дорогі — не зазнали втрат, навпаки, найдорожчий Ролс-Ройс підвищив продукцію в 1972 році з 2.700 до 2,900 одиниць у 1974-му. Причина цього? Люди, що мали гроші, далі мають їх, і закуп дорогого авта уважають як капіталовклад, бо гроші тратять на вартості.

Потерпіли також імпорти, одні менше (Мерцедес, Волво), а другі більше (Фолксваґен, Мазда).

Вимоги двох аґенцій

У ЗСА діють дві установи, що управнені ставити певні норми та вимоги до продуцентів особових авт.

Перша, це НСФ (Нешенел Сейфті Каунсел). Завдяки її заходам, вивіновано авта безпечнішими склами та замками, вимощено на-м'яко дошку інструментів, вставлено кермівницю, що заломлюється, паси та пояси (що викликали протести), та останньо, можливість буферів сприймати чоловий зудар на 5 м-г миль на годину, без пошкодження, що має бути збільшено до 10 м-г і зменшить видатки забезпечення. До речі, Мерцедес та Волво вже давніше здійснили ці вимоги, без ніякого натиску із зовні.

Друга, це ЕПЕЙ (Енвайронмент Протекшен Ейдженсі), що встановляє норми чистоти відхідних газів. Мова тут про три складники, а саме: вуглеці, однокисень вугілля та азотний кисень (НС, СО та НОХ), що не сміють переходити 1.5, — 15.00, — та 3.1 грамів на проїжджену милю на 1975 рік. Вимоги кількости цих складників на 1976 рік є нижчі, а на 1977 рік — ще нижчі.

Як їх здійснено? Вставленням фільтраційного пристрою, що зветься каталізатором і коштує прибл. 375 долярів та рівночасно зменшує видайність палива. В розмовах, які велися поміж чинниками ЕПЕЙ в січні ц. р. і кожним продуцентом авт ЗСА окремо, відповідь їх була та сама: не зможуть здійснити норму на 1977 рік, бо це вимагатиме великих коштів та поїдатиме надмірну кількість бензини. Як відомо, маємо кризу енерґії, і невідомо, чи ЕПЕЙ настоюватиме на своїх вимогах.

При кінці, одначе, покликано представника Мерцедеса, який заявив, що його фірма не передбачує ніяких труднощів у додержанні назначених норм, бо вже давніше над цим у ній працюють. Не мають труднощів два японські продуценти, що вже цю норму осягнули. Це — Гонда та Мазда, що підтверджує раніше відомий факт, а саме, що продуцентам ЗСА залежало тільки на продажі своїх виробів, а безпека їх та вплив на оточення — це були маловажні речі.

Гонда

Соїчіро Гонда, син сільського коваля, цікавився моторами і почав до роверів доробляти мотори та будувати мотоциклі, а в 60-их рр. приступив до продукції авт. Що нового вніс Гонда?

У звичайних моторах (неповного згоряння) карбюратор допускає максимальний сумішок 1:16 бензини до повітря, що є „багатий", не вповні згоряє, а через це і видає велику кількість неспалених, занечищуючих складників.

Гонда поширив простір камери спалювання, а до неї додав спеціяльний карбюратор, що впроваджує подвійний сумішок: багатий, що його іскра відразу запалює, та „бідний", що мішається із першим після запалу.

У висліді це дає значно чистіші гази та щадить паливо. Його карбюратор коштує 170 долярів, але натомість заощаджує видаток на каталізатора, який в цім випадку непотрібний. Свій винахід („Гонда" — авта мають 4-циліндрові мотори) винахідник пристосував до 8-циліндрових та запропонував продуцентам ЗСА, які виявили зацікавлення. Але вони не бажають закупити патенту з огляду на капіталовклади в існуючі вже власні мотори.

Революційний роторний двигун Ванкеля

Призвище Фелікса Ванкеля, німецького інженера-винахідника, згадано в п'ятьох окремих виданнях Британіки. Це — говорить само за себе.

В 1950 р. він почав працювати над проблемою мотора постійного обертання, званим роторним. (Ротор, це назва складової частини карбюратора, що постійно крутиться і передає струм високої напруги до свічок). Мотор, що він його опрацював та вставив у 1956 р. у мале німецьке авто Принц, не виправдався. Але Ванкель продовжував працю над ним.

Вкінці 1960-их років японська компанія Тойо Коґійо

(Закінчення на стор. 4-ій)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

Т-ВО РІДНА ШКОЛА І КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Дня 30-го жовтня м. р. в „Свободі" повідомлено, що З'їзд Шкільної Ради в Клівленді схвалив підготовити до року реорганізацію курсів українознавства в Америці під еґідою Т-ва Рідна Школа.

Це здорова думка, яка може довести наше українознавче шкільництво до доброго стану, бо 25-літня праця на курсах не дала вдоволяючого висліду. Тепер Шкільна Рада повинна запросити представників усіх наших громадський угрупувань Америки, від океану до океану, щоб обговорити справу Т-ва Рідна Школа.

Поворот на Батьківщину не заповідається, тому ми повинні серйозно призадуматися над майбутністю наших поколінь у широкому світі. Ми мусимо забезпечити майбутність нашу людьми, які продовжували б допомогу нашому рідному народові. Але воля і добробут це небезпечні чинники, які можуть позбавити людей бажання, доброї волі допомагати народові, з якого вони вийшли.

Справді, пишеться і накликується по наших газетах і широко та щиро говориться про збереження української ідентичности. Але це замало, бо воно само в собі не забезпечить наших наслідників від винародовлення. Треба вщепити їм належне розуміння обов'язку відносно народу їх походження. Забезпечення їх в цьому напрямі може дати тільки навчально - виховна праця в українознавстві.

Тому все наше суспільство, партії, організації та батьки, мусять посвятитися праці для матеріяльного забезпечення тих курсів Т-ва Рідна Школа.

Ми маємо понад мільйон наших людей в ЗСА, котрі повинні жертвувати на Рідну Школу, щоб вона стала інституцією з поважним капіталом, який забезпечив би існування курсів раз на все. Сподіваємося, що Т-во Рідна Школа з філіями і кружками пошириться на цілу українську Америку.

Але, щоб ми могли вповні вив'язатися з нашого відповідального обов'язку, ми мусимо завести більш ефективну шкільну систему.

Виборна система не надається до навчально - виховної праці, бо тут ходить про постійних фахових людей. Тому мусимо завести іншу систему, яка може справніше працювати.

Треба створити Українську Кураторію Курсів Українознавства з куратором, на чолі, котрого номінує голова Шкільної Ради.

Куратор творить найконечніші референтури, до яких іменує начальників, відповідальних перед ним.

Начальник номінує директорів курсів, а на їх пропозицію номінує також інспекторів і візитаторів для найвищих курсів. Школу репрезентує і відповідає за неї директор.

При курсах повинні бути Батьківські Комітети, які співпрацюють з директором для добра курсів.

Якщо нема фахових вчителів, то Кураторія при допомозі директорів курсів, організує на місцях школи, переходові курси для кандидатів на вчителів, щоб зазнайомити їх в загальному з методою, програмою, підходом до учня в клясі і таке інше.

Отже, Кураторія відповідала б за всі Курси українознавства на терені ЗСА, а Т-во Рідна Школа фінансувала б їх.

Майбутність наших курсів є для нас сьогодні найважливішою справою, але вони без існування Т-ва Рідна Школа жити не можуть.

Проф. Володимир Вовчко-Кульчицький
Арлінгтон, Вірджінія

> ● <

ПРО „ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ"

Це добре, що „Свобода" відкрила рубрику „Голос читачів", давно це слід було зробити. До цього, висловлю два побажання.

Перше — це до редакції, щоби поміщувати більш різнородний матеріял, легкого жанру, не пересичувати зміст тими самими авторами, що повторяються безконечно на ті самі теми, тільки під зміненим заголовком.

Дайте мозаїку тематики, розпняття тем, цікаве зі світу (а його багато), куток гумору тощо. Відсвіжіть „Свободу".

Чергове запримічення — чому редакція не поміщує критичні зауваги до самого УНС, його праці, потягнень, керівних органів, та зокрема голови? Чи це недоторкальні святощі, тоді як на наших очах до „голої нитки" розбирають потягнення президента ЗСА і таких органів як ІРС, СІА, ФБІ та інших? Критика, не пошкодить здоровій установі, тільки допоможе їй. Але приховування критики, може пошкодити їй.

Прохання до дописувачів: залишити квіточки словесности, із вступом, розгорненням та закінченням, бо голос, це не академічна дисертація, а приступити зразу до теми та обхопити її в 35 - 40 рядках.

Якщо цього не буде, то побажання до редакції або скоротити такі „ковбаси", або післати їх у властиве місце — в кіш.

Ф. Лукіянович
Філядельфія

Улас Самчук

НЕОХОЧИЙ ЮВІЛЯР

До 75-літнього ювілею Василя Софронова Левицького в Торонті 21 грудня 1974 р.

(2)

Додамо до цього ще те, що був ініціятором і промотором Василь Софронів Левицький багатьох культурних і мистецьких задумів тодішнього Львова, згадати хоча б зорганізоване ним перше в Західній Україні кооперативне фільмове підприємство, де він, разом з видатним його сучасником Романом Купчинським, створив сценарій довгометражного фільму з кооперативного життя „До добра і краси".

Або то знову літературна нагорода Товариства українських письменників і журналістів, що її кожного року видавалося українським авторам за найкращий літературний твір, головним промотором якої був Софронів Левицький. Ця нагорода вносила багато оживлення тодішнього нашого літературного дорібку та додавала спонуки до літературного процесу.

І треба сказати, що тодішній літературний Львів, особливо часів „Митуса", не обходився без ініціятивного редактора Василя Софронова Левицького. А для мене особисто, він та ще Купчинський, та Лев Лепкий, та Михайло Гайворонський, були ніби персоніфікацією місцевого культурного кольориту, як також інтелектуально-інтеліґентського типажу взагалі. З цього середовища постав своєрідний західньо-український стиль культури, що виявив себе в слові, пісні, музиці, театрі... Плеяда стрілецького пісенництва, гумор „Лиса Микити" Е. Козака, мовний жарґон побуту, товариські взаємини... Все це разом характеризувало український Львів і надавало йому виразного, лише йому властивого обличчя.

Цей стиль і цей типаж у поширеному вигляді донесено аж до часів німецької окупації, коли там, побіч театру Блавацького, заіснував театр малих форм „Веселий Львів", літературним керівником якого був Василь Софронів Левицький. Скечі, тексти пісень, гумористичні пісні на тему дня, належали до його творчого амплуа.

Рішаючий перелом в житті нас усіх приходить з масовим відходом української інтеліґенції на захід під час повної окупації України совєтами 1944 року. Корінний, з крови і кости, автохтон землі своїх предків, Василь Софронів Левицький, на сорок п'ятому році свого життя, змушений брутальною невмолимістю політичних умов перейти на статус політичного еміґранта... Кількалітні таборові поневіряння, туга за втраченою батьківщиною, безнадійність перспективи майбутнього. Рятує лише живий оптимізм і переконання правоти своєї ідеї. І нарешті 1948 рік, і нарешті виїзд за океан... І нарешті нове місце під сонцем тут в Торонті, що над озером Отаріо.

Під час цієї строкатої одиссеї, Василь Софронів Левицький переповнений діяльністю. Активний член літературних та журналістичних організацій, редактор спочатку газети „Вільне слово", а згодом „Нового шляху", він весь поринає в діяльність. Не було, здається, в Торонті і поза Торонтом, важливішої культурної чи громадської акції, у якій би бракувало „редактора". Також за цей час він видав і перевидав кілька нових і старих своїх творів. „Липнева отрута" (видання „Нового шляху"), театральні скечі для молоді „Юний скоморох", збірка пісень для театру малих форм „Під веселим оборогом", книгу репортажів з поїздки до Европи „Кланялися вам три України"... Плюс спора кількість газетного добра — статей, репортажів, рецензій, дописів.

Не гаразд мені, як колезі по професії, не будучи критиком, робити оцінки його творчости. Кожний з нас поневолений власною творчою манерою і від цього оцінка інших не завжди виходить об'єктивною, але мені вільно висловитись про нього, як про товариша, друга, громадянина... І як про людину.

„Народився я зовсім недавно", писав він з ноткою жарту про себе в одному листі. У порівнянні з вічністю це далебі й не жарт. Але сума наших років і наших просторів міряється швидкістю звуку, вагою століть, зором універсу. Протягом цього „недавно" сталося більше, ніж за минулі тисячоліття взяті разом. Автомашини, джети, телебачення. Знайдено дорогу не лишень до Америки, але й до верхів місяця і до глибин електронів атома.

Як також за цього „недавно" не стало свято-римської імперії Габзбурґів, громадянином якої Василь С. Левицький народився, і навіть не стало його вовсідського міста Станиславова, що на їх місце прийшли УССР та Іванофранківськ. Багато, дуже багато за цей час постало, змінилося, зникло, і в світлі цих фактів міряємо наш час. А тому, дозвольте, наші конденсовані роки вважати довгими, великими, багатими. Ми прожили якусь одну цілу вічність... Епоху. Тисячоліття. Відповідно до цього нас сформовано в етиці, естетиці, моралі... Як також у фізиці і навіть в математиці.

Василь С. Левицький у цій проєкції має своє виразне місце і його ювілей сторично виправданий в аспекті нашої дивовижної історії. Сам він весь належить до передових її репрезентантів. Він у русі, динаміці... Віддаль Торонто в Канаді і, скажемо, Пряшів у ЧехоСловаччині не творить для нього проблеми. Він ділово керує „Фольксваґеном", він з приємністю слідкує за астронавтами на місяці, він скликає засідання „Слова", він видає книги, він редаґує пресу.

І разом, він людина міцних родинних традицій. Він щасливо одружений, має родину, відвідує церковні відправи. Його дружина, пані Иоганна з роду Яросевичів, була і є завжди доброю його супутницею і дорадницею всіх його змагань. Завдяки її особистій і родинній культурі, їх побут відзначається небуденністю, свіжістю настроїв і висловом доброго тону.

Вони мають сина інженера Яромира, невістку Дарію з роду Завадських та внуків Адріяна й Ілляну. Як також чималу родину ближчих і дальших кревних у різних місцях Канади та ЗСА.

(Закінчення на стор. 3-ій)

Стейтова Конвенція Філії УККА в Норт Дакоті

Вилтон, Н. Д. — Дня 22-го вересня м. р. відбувся у Вилтоні, Н. Д. з'їзд представників поодиноких українських громад і платників Національного Податку та відбуто Загальні Збори стейтової Філії УККА на Норт Дакоту.

Збори ці відбулися у 25-ліття УККА в Норт Дакоті, бо тоді, завдяки таким патріотам як Никола Прокоп та Василь і Катерина Мельник, вислано делегатів на Конгрес УККА у Вашингтоні, одначе Відділу УККА тут не основано. Щойно по приїзді до Норт Дакоти кількох родин нової еміграції, д-р Антін Жуковський по об'їзді наших поселень створив підготовчий Комітет у 1950 р., з метою заснувати Відділ УККА. До Комітету входили о. Дмитро Савка, Святослава Жуковська Ірина Михайлюк і д-р Антін Жуковський. По підготові в травні 1952 р., в Бісмарку, столичнім місті Норт Дакоти скликано з'їзд делегатів від поодиноких громад і тоді створено стейтову філію УККА та обрано управу, яку від того часу очолює д-р Антін Жуковський. Разом з ним від самого початку, в Екзекутиві є Стефан Глебічук як заступник голови і д-р Богдан Гординський як голова Контрольної комісії. Багато з піонерів - працівників громадської праці вже померли, як Олекса Білий, Василь Мельник і його дружина Катерина Мельник, яка тепер живе в Міннеаполісі б.п. Никола Прокоп з Белфиллу, б. п. А. Дрібненький. Багато з них довгі літа працюють у поодиноких громадах як Никола Солоджук, Павло Петрик з дружиною, Карло Масловський з дружиною, адвокат Іван Романюк, д-р Ярослав Терлецький з дружиною та інші. Таким вступним словом відкрив голова збори стейтової філії УККА та запропонував на предсідника зборів адвоката Івана Романюка а на секретарок Соню Терлецьку і А. Паланюк, яких одноголосно вибрали.

Опісля предсідник покликав голову, щоб він склав звіт із діяльности уступаючої Екзекутиви стейтової філії УККА, на Норт Дакоту. Д-р Жуковський, як голова, взяв до уваги, що ці збори відбуваються у 25-ліття існування УККА в Норт Дакоті, а також, тому що п-во Жуковські в короткому часі плянують виїхати зі стейту дав перегляд діяльности за ввесь час існування філії УККА. Працю проваджено у двох напрямках а саме: на внутрішнім - українськім полі і на зовнішньо американськім. Голова відвідав всі наші поселення в стейті, зазнайомився з численними українськими родинами, обговорював з ними всі наші проблеми, а найважливіше про потребу загальної нашої організації. Основано Відділ УККА в Белфилді, який гарно працює тепер під головуванням Богдана Макарука, перед тим під керівництвом бл.п. Николи Прокопа. Різними імпрезами відзначувано всі наші важливі дати, День Української Незалежности — Богослужбами, сходинами, статтями в американській пресі та радіо — телевізійними програмами, які об'єднували всіх українців в одну громаду, а для зовнішнього світу були засобом поширювання правди про Україну. Завершенням можна вважати дні українських піонерів, які відбулися з кінцем червня м.р., на яких кілька тисяч людей — українців і іншого національного походження подивляли українську культуру і наш вклад в розбудову Норт Дакоти. Вичувається, що вся ця праця не пішла на дармо, бо відроджено почуття гордости українського походження, головно в молодого покоління.

На зовнішній відтинок праці філії УККА покладено найбільшу вагу і тій ділянці присвячено найбільше часу й уваги, і про цю працю широко писала українська та англомовна преса. Розвинено плянову інформаційну працю ширення правди про Україну. Зібрано кількатисячний адресар визначних американців з професійних, політичних і бизнесових кіл і на ці адреси систематично висилано українську освідомлюючу літературу. Особливу увагу присвячено сенаторам, конгресменам, губернаторам, високим стейтовим урядникам та американській пресі, яка стало одержувала наш „Прес реліз". Відбувалися численні доповіді у різних американських клюбах, а зокрема дуже популярні були доповіді Святослави Жуковської получені з виставками українського мистецтва в жіночих американських клюбах, середніх школах, коледжах та університетах. Д-р Жуковський дав сотки доповідей у чоловічих американських клюбах. Закуплено і основано українські бібліотеки при коледжах і університетах. За стараннням голови філії УККА, Енциклопедія Британіка вмістила український розділ у книжці „Творці Америки". Найбільшим інформатором нашої справи треба вважати радіо програми, зокрема з нагоди 22-го січня та наші оригінальні статті в американській пресі, а з інтерв'ю, які з різних нагод давав д-р Жуковський в американськім радіо, пресі і телевізії.

Особливою нагодою для розголошування української справи були передвиборчі кампанії, тому д-р Жуковський став членом і заанґажувався дуже активно в республіканській партії, брав участь у всіх виборах і тоді мав нагоду познайомитися із численними, визначними американцями, познайомити їх з українською проблемою і здобути в них приятелів нашої справи. з тією метою він зорганізував український республіканський клюб і був його головою понад 20 літ, а від 1969 р. започаткував і очолив стейтову етнічну організацію із 14-ох національностей. Маючи такі знайомства, особливу увагу присвятив Обороні Прав України, так у Вашинґтоні як і тут заініціював піднести такі справи: Річниці голоду на Україні (вперше у 20, 25, 30, і 40-ліття): 100-річчя приїзду Гончаренка, три дні промовляли сенатори і конґресмени з Норт Дакоти у Сенаті і Конґресі ЗСА; відзначення сто-річчя з дня народин першого Президента України Проф. Михайла Грушевського; відзначення 25-річчя УПА і її командира с.п. Генерала Романа Шухевича. Багато уваги присвячено домаганню щодо видання поштового значка Т. Шевченка, але досі безуспішно. Однією з дуже важливих справ, яку з ініціятиви д-ра Жуковського започатковано в Сенаті і Конґресі ЗСА це — внесення ідентичних резолюцій в справі звільнення Верховного Архиєпископа, патріярха Иосифа Сліпого. Тепер відомо, що ці резолюції причинилися до висилання ред. Казінса, спершу до Риму, а відтак до Москви і були посібником звільнення Їх Блаженства. Ці резолюції також сильно ставали в обороні переслідуваних всіх українських Церков.

Не меншою турботою від трьох літ є оборона переслідуваних українських інтелектуалістів совєтською владою в Україні, особливо письмами, телеграмами і особистою інтервенцією вставлялємося в обороні нескорених Мороза і Плюща. Наші листи і меморіяли до Стейт Департаменту, Білого Дому були успішні, бо завжди їх підтримували сенатори і конґресмени. Про це можна б було написати велику книжку і за цю ділянку праці Екзекутива УККА нагородила д-ра Жуковського Шевченківською Грамотою а також за цю ж працю Пласт надав йому найвище відзначення „Вічного Вогню в Золоті". Ця праця також знайшла відгук серед американців, бо від 1970 р. іменовано д-ра Жуковського дорадником департаменту Здоров'я, Освіти і Суспільної Опіки, також він є членом Конференції Білого Дому для старших віком. Його запрошувано на конференції до Білого Дому в справах внутрішньої і зовнішньої політики.

Після звіту голови, скарбник Михайло Пуклич подав до відома, що в касі є 575 долярів і 35 ц. та, що в останньому році зібрано найбільшу суму на Народний Фонд бо — 585 дол.

Перед обранням нової Екзекутиви Стефан Глебічук, довголітній заступник голови філії УККА, поставив внесення: тому, що п-во Жуковські плянують виїхати в найближчих місяцях з Норт Дакоти, рішено з вдячности за все зроблене для нашої справи, доживотньо надати почесне головство д-рові Жуковському філії УККА в Норт Дакоті і просив прийняти два дарунки — один для п-і Жуковської і один для доктора. Повстанням з місць і довготривалими оплесками та кількакратним відспіванням многоліття попрощали п-во Жуковських. Д-р Жуковський прибіцяв допомагати новообраній Екзекутиві.

Відтак на внесення Номінаційної комісії обрано нову Екзекутиву, яку очолив Богдан Макарук як голова стейтової філії УККА на Норт Дакоту.

Склад нової Екзекутиви: голова — Богдан Макарук; заступники голови — д-р Ярослав Терлецький, Стефан Глебічук і Ляри Масловський; правний дорадник — адвокат Іван Романюк; секретарі — Аґнес Паланюк і Софія Терлецька; скарбник — Михайло Пуклич, координаторі молоді М. Омофрей і Давид Спранчинатик; члени Екзекутиви — Данило Бараник, Рой Басараба, Осипа Івонюк, Ляри Івонюк, Павло Петрик, д-р Володимир Шкварок, і Павло Вацик. До Контрольної комісії ввійшли: Богдан Гординський — голова та Карло Масловський, Марія Макарук, Роман Юрків і Никола Солоджук, як члени.

До Екзекутиви переважно обрано молодих, тут роджених, та з різних місцевостей стейту. По обранні Екзекутиви д-р Жуковський предклав плян праці для нової Екзекутиви, та на прохання п. Глебічука погоджено ще раз подрібно цей плян розробити на найближчім засіданні Екзекутиви з цим, що д-р Жуковський подав його на письмі.

Схваленням резолюцій, в обороні переслідуваних інтелектуалістів, а зокрема, щоб рятувати Мороза і Плюща, які доручено секретарці переслати до обох сенаторів, до секретаря стейту д-р Кіссінджера і до президента Форда, офіційно закінчено збори. Присутні склали 275 дол. на Народний Фонд.

А. Пестюк

Ню Йорк великому Митрополитові Кир Андреєві

Українська громада метрополії Ню Йорку відзначила 30-річчя з дня смерти великого Митрополита, Князя Української Церкви, Слуги Божого Кир Андрея. З нагоди цієї круглої дати в Ню Йорку відбулось дві окремі імпрези присвячені Митрополитові Кир Андреєві.

В програмі першої імпрези, яку влаштувало Т-во за Патріярхальний Устрій, виголошено три аналітичні доповіді присвячені Слузі Божому Андреєві, в яких розгорнуто широку панораму життя і праці Великого Митрополита, про що вже була широка інформація на сторінках „Свободи".

В програмі другої імпрези, яку влаштовано заходами Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій міста Ню Йорку, що проходила під назвою „Святочна Академія на пошану Слуги Божого Митрополита Кир Андрея", і яка відбулась 15-го грудня 1974 р. у Фешен Інституті був відмінний характер.

На Академії в пам'ять Слуги Божого Кир Андрея, яка була під кожним оглядом на високому рівні й відповідала величі великого Митрополита, зібралась численно українська громада, щоб в поклоні віддати йому, любленому, пошану. Вже немає сили, яка могла б кинути тінь на добре ім'я великого Митрополита Кир Андрея. Ці всі книжечки, брошурки, памфлетики й статтейки большевицьких скорописців, в яких плямується ім'я Митрополита Кир Андрея, вони діють протилежно — показують його велич і силу Божої правди.

Кремлівські вожді ведуть посилену атаку на Святоюрську Гору, з якої довгі роки благословив український народ і провадив його, як біблійний Мойсей до обіцяної землі Митрополит Кир Андрей Шептицький, щоб тільки не допустити до беатифікації Митрополита.

Програму Академії започатковано молитвою „Отче наш" — І. Недільського, яку виконав церковний хор ім. Сл. Б. Митроп. А. Шептицького під дириґентурою о. І. Сембрата, ЧСВВ. Крім цього цей хор виконав „Царю небесний" — о. М. Вербицького і „Услишим Господи" о. І. Лаврівського. Церковно-релігійне введення до святочної академії було настроєве і наповнювало залю атмосферою святочности. Це треба завдячувати хорові ім. Митрополита А. Шептицького, а зокрема його дириґентові о. І. Сембратові. Вступне слово сказав о. ігумен д-р В. Гавліч ЧСВВ. Святочну промову виголосив д-р В. Ленцик. Промовець взагальному сказав про Митрополита Слугу Божого Кир Андрея та наводив золоті його думки, якими накреслював велику індивідуальність і непересічність Князя Української Церкви з Святоюрської Гори.

Відома українська солістка Галина Андреадіс — меццосопрано при фортепіяновому супроводі свого сина Ол. Андреадіс виконала „Аве Марія" — Бах-Ґуно, „Нагадай бандуро, співами" — Г. Кидастого і „Виростеш ти, сину" слова В. Симоненка, музика П. Майбороди. Проте, до професійного виконання потрібно мати професійний акомпаньямент, й нажаль акомпаніямент не був на рівні виконання Галини Андреадіс.

Дівочий хор „Жайворонки" осередку СУМА в Ню Йорку при фортепіяновому супроводі Х. Зубрицької-Янг і під дириґентурою М. Длябоги виконав „Доріжка" музика Б. Веселовського „Виростеш ти, сину" музика А. Пашкевича і „Над Прутом" — Д. Циганкова, до всіх трьох пісень є додана музична обрібка Романа Степаняка. Сольо в першій пісні виконували І. Кузів і О. Харук. Хор „Жайворонки" все більше набирають права громадянства, як хорова одиниця у мистецтві співу. Це переважно молоді дівчата.

Вперше нюйоркська публіка мала нагоду слухати хор „Жайворонки" під дириґентурою М. Длябоги, його попередником був інж. Роман Степаняк. Голоси добре збалянсовані, хор звучить мелодійно, в чому видна рука талановитого дириґента М. Длябоги. На увагу заслуговує виконання пісні „Виростеш ти сину", а зокрема виконання сольо Б. Заяць й І. Кузів, де замітним був специфічний тембр альта.

Відомий соліст, що ріс й виростав на наших очах, здобувши певні осяги у мистецтві співу Андрій Добрянський — бас при фортепіяновому супроводі Романа Стецури виконав „Думу про матір Україну" — М. Вериківського, „На світі можна жить без еталонів" — слова Л. Костенко, музика М. Вериківського, і „Псалом 94" — В. Барвінського. Добрянський на сцені почувався безпечно, цю самопевність забезпечує йому сила і барва голосу, що у виконанні музичного твору дають гарне мелодійне звучання. Виконання А. Добрянського імпонуюче. Поруч того треба повітати поворот до активного музичного життя Романа Стецури, який у свій час був незаступимим акомпаньятором хору „Думки".

Мішаний хор „Думка" при фортепіяновому акомпаньяменті Оксани Куйбіди і під дириґентурою Ігора Соневицького виконав „Восхвалю ім'я Бога моєго" — Д. Бортнянського. Це був довший і важкий до виконання музичний твір, в якому було збірне сольо. З приємністю вражало надзвичайно добре виконання. Відчувалась сила і належна густота голосу, поодинокі голосові партії були збалянсовані й хор звучав добре. „Богородице Діво" — Гнатишина в перших акордах дисонували, проте скоро хор увійшов у своє мелодійне русло. На тлі хору м'яким, милозвучним сопраном заспівувала сольо Олена Зам'ята. Хор „Думка" виконав третю пісню „Дума-пісня" — М. Гайворонського, яка також прозвучала добре. Українська публіка метрополії Ню Йорку вже давно не чула хору „Думки" в такому гарному звучанні. Це можна пояснити тим, що хор „Думка" інтенсивно підготовляється до святкувань свого ювілею, який припадає на цей 1975 рік.

Не можна поминути групового виступу Студії Мистецького Слова Лідії Крушельницької, з виконанням рецитації „Псальми Давидові" — Тараса Шевченка. В певному театральному укладі виступали молоді хлопці й дівчата, рецитуючи поодиноко і разом твір Шевченка.

Вдале мистецьке оформлення сцени належало Т. Шевченкові й інж. Тарасові Гірнякові.

М.Г.

Продовжуються заходи для збільшення допомоги Південному Вєтнамові

Вашингтон. — Білий Дім, Департамент оборони і Державний департамент в четвер, 30 січня, посилили свої старання переконати Конґрес, що Сайґон мусить одержати додаткових 300 мільйонів долярів військової допомоги з уваги на те, що Північний В'єтнам продовжує посилати військові частини і зброю на територію Південного В'єтнаму. Речники Уряду заявили конґресовій підкомісії, що одна північнов'єтнамська дивізія недавно була перекинена із Ляосу до Південного В'єтнаму та що дві інші дивізії посуваються з Північного В'єтнаму на південь. Речники Пентаґону твердять, що ці три дивізії, танки та інша зброя мають поповнити реґулярні північновєтнамські військові з'єднання, які вже перебувають у Південному В'єтнамі. Речник Департаменту оборони заявив, що існує можливість, що Ганой підготовляє нову офенсиву. Филип Габіб, асистент державного секретаря для справ Східньої Азії, сказав конґресовій підкомісії та кореспондентам, що з огляду на можливість нового комуністичного наступу, Сайґон мусить одержати 300 мільйонів долярів додаткової військової допомоги, тобто, загальна сума повинна виносити 1 більйон долярів, а не 700 мільйонів, як це схвалив Конґрес.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР ДОКІЇ ГУМЕННОЇ

Ню Йорк. — Сестрицтво української православної катедри св. Володимира в Ню Йорку у співпраці з Об'єднанням Українських Письменників „Слово" влаштовують в неділю, 16-го лютого ц.р. о год. 2-ій по полудні в залі катедри при 160-170 Вест 82-га вулиця — літературний вечір Докії Гуменної. В програмі вечора: відкриття — Віра Дорожинська, слово про письменницю — Григорій Костюк, голова ОУП „Слово"; твори письменниці читатимуть артисти Лариса Кукрицька та Володимир Лисняк. У мистецькій частині виступатимуть юні бандуристи.

У Львові помер...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

теж, разом із Василем Сімовичем і Осипом Боднаровичем, членом редакції журналу „Назустріч" та редагував відділ романістики у „Загальній Енциклопедії", що вийшла під редакцією д-ра Івана Раковського. Був теж постійним членом жюрі в літературних конкурсах, що його розписувало щорічно Т-во Письменників і журналістів ім. Івана Франка (ТОПІЖ), перебуваючи майже перманентно в його Управі.

За панування Польщі у Західній Україні був теж професором літератури в українському тайному університеті. Але насторожив проти себе українське суспільство, коли у „Вільній Україні", яку большевики заснували після приходу до Львова й закриття „Діла", появилася стаття за його підписом, де вжито слова „жовто-блакитна ганчірка". Михайло Рудницький заперечував перед своїми приятелями, з яких дехто ще живе в ЗСА, наче б він ужив бута тих слів у своїй статті, що її мали ґрунтовно переробити та його підписати большевицькі цензори. Коли ж появилася книжка „Під чужими прапорами" разом з В. Білявсвим з різними наклепами проти українського націоналістичного руху — він признався тільки до написання у тій книжці розділу про розстріл німцями польських професорів у Львові, між ними його приятеля, польського письменника Боя-Желенського, професора університету у Кракові.

НЕОХОЧИЙ ЮВІЛЯР

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Розуміється, що ця стереотипна телеграфна мова не годна висловити того, що вміщається в понятті — друг, письменник, громадянин на ім'я Василь Софронів Левицький. В цю хвилину приходять на думку знані слова Івана Франка, що їх хочеться вжити для вислову нашого настрою:

Все, що мав у життю,
він віддав
Для одної ідеї...
І горів, і яснів, і страждав,
І трудився для неї.

Саме цей образ його особистоти зобов'язує нас віддати йому наш глибокий поклін, вислів щирої вдячности і вислів побажання йому та його родині ще многих, многих років щасливого, творчого життя.

(Кінець)

НА АВТОМОБІЛЬНІ ТЕМИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

зацікавилась цим мотором, заплатила Ванкелеві за використання патенту, вдосконалила його та в 1970 р. випустила перші свої авта, що рік пізніше появились на ринку ЗСА.

Неспокійно дивилися продуценти ЗСА на цей багатообіцяючий винахід. Восени 1970 р. компанія Дженерал Мотор закупила патент Ванкеля за 50 міл. долярів і заповіла, що вставить цей мотор у Вегу із 1974 року. Але постали труднощі, пройшов 1974 і 75-ий роки, аж преса повідомила, що їх розв'язано, і заплановане буде здійснене в 1976 році.

Як діє цей мотор? Коли Зінгер винайшов машину до шиття, люди дивувалися, чому раніше ніхто не впав на цей помисел, бо він такий простий. Подібне сталось із роторним двигуном.

Посередині є трибкова вісь, на яку накладається, у формі трикутника, ротор, що обертається в циліндрі еліпсової форми, який має три отвори: один на свічку, другий на вхідні, а третий — на вихідні гази. Ротор крутиться, втягає сумішок, в дальшому спалює його, і врешті, у дальшому обороті, виділяє гази. Хтось скаже: ось віз та перевіз, а воно таке просте, як те, що земля крутиться довкола сонця, а проте Галілея притягнули до суду за це.

Тому, що мотор має два ротори, його звуть двороторним. Немає тут кулачкового валу, циліндрів, перстенів, шатунів, пружин, клапанів та інших частин. Займає такий мотор мале місце і важить він половину звичайного.

Вихідні гази переходять через терміний реактор, отже прочищуються. Решта, як охолодження, карбюратор тощо, стандартні. Ціна Мазди, залежно від моделю — 3.200, 3.700 та 4.300 долярів. Мотор розвиває 110 к. с., одначе має велике приспішення, видайність 18 м-ґ пересічно, гарантія на 50.000 миль або на три роки.

Та Мазда, не єдина,, що виробляє такий мотор. В Саарі, в Західній Німеччині, спільними зусиллями високоякісних Сітроен та Мерцедес, почали продукувати початково в обмеженій кількості, але значно вищої якости, та рівночасно і вищої ціни, двороторний двигун.

Роторним двигуном зацікавилися Фіят, Фолксваґен, Тойота та інші великі продуценти, що не бажають наздоганяти техніку, а бодай йти впарі із нею. Тому передбачають, що в 1980-му р. 50 відсотків авт будуть забезпечені цим новим, революційним і таким простим двигуном, хіба що до того часу винайдуть інший, кращий та дешевший.

Це ледве чи станеться, а тому слово автомобільному промислі буде за роторним двигуном.

Харчова ситуація в Індії покращала

Ню Делі. — Міністер сільського господарства Індії Джаґіван Рам висловив тут на пресовій конференції оптимістичний погляд щодо забезпечення населення харчами в цьому році та заявив, що він особисто дуже вдоволений збором збіжжя і готовістю деяких країн допомогти Індії надвишкою своїх харчів. Рам при тому відмітив, що „ми були б більше вдоволені, якщо б багатші на харчі країни самі запропонували нам допомогу, ніж ми мали б їх про це просити, що ставить нас в дуже незручне положення". Міністер Рам повідомив, що цьогорічні жнива дали Індії приблизно 440 міль. т. зерна на потрібних 60 мільйонів. Однак деякі міжнародні економісти побоюються, що заяви Рама мають пропаґандивне значення, бо Індія потребує найменше 110-115 мільйонів тонн харчів річно, беручи під увагу великий приріст населення. Частинний брак харчів покриють країни, з якими Індія вдержує торговельні зносини. Рам висловив надію, що країни продуценти нафти допоможуть індійському народові перетривати кризу і запобігти смерті багатьох тисяч осіб, які кожного року вмирають у цій країні з голоду.

Апеляційний Суд розглядатиме рішення судді Річі щодо документів Р. Ніксона

Вашингтон. — Апеляційційний Суд Дистрикту Колюмбія в суботу, 1-го лютого, повідомив, що розглядатиме рішення федерального судді Чарлса Річі, який день раніше рішив, що майже всі 42 мільйони документів колишнього президента Ричарда Ніксона, включно з магнетофонними записами, є власністю Уряду, а не приватною власністю Р. Ніксона. Суддя Річі також рішив, що колишні президенти ЗСА не можуть покликатися на принцип „екзекутивного привілею". Суддя Річі заявив, що Ричард Ніксон може взяти тільки „чисто приватні речі", але навіть щодо них він мусить представити докази, що вони справді приватні. Ще того самого дня, коли суддя Річчі видав своє рішення, Апеляційний Суд тимчасово відложив його, а в суботу, 1-го лютого, після прослухання Герберта Міллера, адвоката колишнього президента Ніксона, та ряду інших свідків, Апеляційний Суд повідомив, що розгляне справу і видасть своє рішення „якнайшвидше".

СПОРТ

„Леви" перемагають в Індор-Турнірі

Леви-Теннерс 7:2
Леви-Ґрін-Вайт 1:0 (в. о.)
Леви-Геркулес 5:0
Леви-Ремс 3:9

3-го січня 1975 р. почався в Чикаґо традиційний турнір у закритій залі, т. зв. Індор - Турнір. У турнірі бере участь 16 кращих дружин міста Чикаґо, які змагаються у двох Дивізіях: Вищій і Першій, по 8 дружин кожна.

У Вищій Дивізії, крім Левів змагаються ще такі дружини: Швабен, Хорвати, Словаки, Кікерс, Ґрін-Вайт, Геркулес і Теннерс. Дружини грають системою „кожний із кожним" у своїй Дивізії, а крім того розіграють додатково по 2 змагання із дружинами з іншої Дивізії. Для переможців є призначені грошові нагороди.

Леви, минулорічний подвійний першун (чаші губернатора і Вищої Дивізії) є типовані на переможця, як пристало на першуна, свої перші змагання із Теннерс Леви виграли високо (7:2) по гарній грі. Ворота здобули: Ґрін 3, Рой 2, Шлапак 1, Шейфер 1.

Свої другі змагання із Ґрін - Вайт Леви, запаморочені попередніми успіхами, заграли слабо. Кожний великий ас, грав сам для себе, не було подач, не було комбінацій і у висліді небагато стрілів на ворота противника. Одинокі ворота добув Шлапак, однак Леви дали собі самовбивчого голя. Вислід змагань 1:1 і Леви малощо не втратили одної цінної точки. На щастя у дружині Ґрін - Вайт грав один незголошений змагун, Леви внесли протест і змагання признано 1:0 у їхню користь.

Навчені поганим досвідом Леви виступили до своїх третіх змагань із молодою амбітною грецькою дружиною Геркулес багато обережніше. Точні подачі, гарні комбінації і що найважливіше, багато стрілів по воротах противника. Одним словом Леви показали „клясу" і виграли ті змагання високо — 5:0. Найкращим змагуном на грищі був Андрущишин, що сам здобув двоє воріт. Інші ворота здобули по одному Шейфер, Рой і Сорія. Воротар Банах завдяки добрій обороні на чолі із ветераном Кратом, не мав багато роботи і його ворота ніколи не були поважно загрожені.

Четверті свої змагання із Ремс, дружиною із Першої Дивізії, Леви виграли легко 3:0. Вислід міг бути багато вищий, однак пізнати було, що Леви занадто не висилювалися. Банах оборонив кілька небезпечних стрілів. Ворота здобули: Шлапак 2, Сорія 1.

По 4-ох перемогах Леви займають перше місце у Вищій Дивізії із точками 8:0 і відношенням ворів 16:2. Наступають їм на п'яти Швабен із точками 7:1

Склад дружини: О. Банах, Б. Шлапак, Я. Лесюк, Л. Скороход, М. Крат, М. Іваник, С. Шейфер, М. Вінтер, А. Сорія, Р. Ґрін, В. Рой, Е. Андрущишин, Х. Кіпка, М. Овчарук.

Менаджер: Анатолій Гординський. Тренер: Ігор Кутинський.

Роман Б. Прихан

ВИСТУПИ НОВАЦЬКИХ І ЮНАЦЬКИХ ФУТБОЛЬНИХ ДРУЖИН „Ч. СІЧІ"

„Чорноморська Січ" (Юнаки) — Вайкоф С.К. (Юнаки) 5 : 0

Продовжуються лігові, першенські гри молодших футбольних дружин „Ч. Січі". В останніх двох змаганнях, що відбулися в днях 5-го і 12-го січня, юнаки „Ч. Січі" здобули дальших 4-ри точки, завдяки яким висунулися на чолову позицію показника табелі гор юнацької див. Молодечої Футбольної Ліґи Північного Ню Джерзі.

У цих, як і попередніх виступах молоді „Січовики" показали гарну технічну і захоплюючу гру, завдяки якій продуктивний напад здобув 5 голів: З. Біланич і Курляк по 2 та Процюк 1.

Склад юнацької дружини в цій грі: Кріса, Вердей, Р. Біланич, Бойко, Гродецький, Курляк, Склепкович, Потежний, Крутий, Рубчак, Процюк, З. Біланич, Костецький, Дефіно. Провідниками дружини є Роман Бойко і Володимир Потежний.

ШІСТКОВИЙ ТУРНІР У САВТ ОРЕНДЖІ

Дня 10-го січня в місцевій залі середньої школи, розпочався шістковий турнір новацьких і учнівських дружин, який проходитиме на протязі 10-ти тижнів. УСТ „Ч. Січ" репрезентують в цьому турнірі 3-ри дружини: 2 новацькі і одна учнівська.

У відбутих досі двох змаганнях новацька дружина „А" здобула дві за порядком перемоги і таким чином очолює показник табелі гор. Новацька „Б" дружина, що її зформовано в останніх тижнях, як 6-ту з черги футбольну дружину „Ч. Січі", зазнала дві високі поразки і займає останнє місце в табелі новацької групи. Провідниками тієї нової дружини є Володимир Маркусь і Юліян Гельбік. Провідником „А" дружини є мґр І. Хамуляк. В других змаганнях турніру переможні ґолі для учнівської дружини здобули: А. Голинський 2, „Ч. Січ" „А" (новаки) — Мейплвуд СК 4:1. Ґолі для „Ч. Січі" здобули: П. Гунчак 3 і А. Бакун.

ПОКАЗНИКИ ТАБЕЛІ ГОР УЧНІВСЬКА ГРУПА

	точок	воріт
1. Елизабет СК	4:0	7:3
2. Нюарк СК	2:2	6:4
3. С.Оренджі СК	2:2	5:5
4. „Ч. Січ"	2:2	4:5
5. Четгам СК	2:2	4:7
6. Мейплвуд СК	2:2	2:6

НОВАЦЬКА ГРУПА

1. „Ч. Січ"	4:0	7:4
2. С.Оренджі СК	2:2	12:4
3. Четгам СК	2:2	8:3
4. Мейплвуд СК	2:2	8:4
5. Елизабет СК	2:2	3:8
6. „Ч. Січ „Б"	0:4	1:16

У недільному виданні, 19-го січня 1975 р., місцева газета „Стар Леджер" на одній із спортових сторінок помістила більшу рецензію про цей турнір, в якій теж кореспондент Джеф Тольвін згадує про „Ч. Січ" та Є. Чижовича організатора і керівника цього турніру.

І-ша ДРУЖИНА РОЗПОЧАЛА ПІДГОТОВУ ДО ІІ ПОЛОВИНИ СЕЗОНУ

Вже розпочалася чергова фаза підготови до започаткування ІІ половини сезону. Цю чергову фазу підготови як і реорганізацію складу дружини веде новий провід в складі: Гриць Паливода, Михайло Паливода і Іван Паливода та Петро Смук, які перейняли відповідні обов'язки праці. В складі дружини знову виступатимуть, обидва брати: Іван і Петро Паливоди та кілька інших заавансованих футболістів.

І-ша дружина вже має вильосованого суперника в ІІ рунді за аматорську чашу ЗСА, яким є сильний мадярський клюб з Вудбріджу, де й відбудеться ця важлива зустріч.

22-ГО СІЧНЯ, ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

У середу 22-го січня ц.р., в День Української Незалежности на Комі УСТ „Ч. Січ" повівали американський і український прапори. Збори Управи, що відбуваються кожної середи вечорами, перенесено на черговий день. Голова Т-ва Мирон Стебельський, заступник керівника Спортової Секції — Євген Чижович та ряд молодших членів спортових ланок, взяли участь у святкових церемоніях проголошення в міських Управах Українського Дня Незалежности та вивішення на ратушах українських прапорів в Ірвінґтоні і Мейпелвуду.

О. Твардовський

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСоюзу

НЕДІЛЯ, 16-го ЛЮТОГО 1975 р.

ЧИКАҐО, Ілл. Річні загальні збори Т-ва Леви 399 Відд. о год. 12-ій дня в домівці УАСТ Леви, 2353 В. Чикаґо Авеню. Участь членів обов'язкова. — Зенон Дзядик, гол., Р. Б. Прихан, секр.

1950 25-ЛІТТЯ „ГОВЕРЛІ" 1975

Святкуйте з нами тепер та купуйте!

У ЮВІЛЕЙНИЙ РІК 1975-ий — ВСЕ ЗА ЧЕТВЕРТИНУ ЦІНИ!

Нам Бог допоміг оснувати 3. березня, 1950 року та 25 років провадити Укр. Книгарню „ГОВЕРЛЯ" в Ню Йорку, і за той час видати 404 назви книжок, казок, нот, мап — на загальну кількість 801.007 прим. Видавали ми і перевидавали переважно те, що в Україні, під Московським караулом — не друкують, забороняють, палять, винищують та пускають у забуття, — а ми тут те частинно ЗБЕРЕГЛИ і так сповнили нашу мету-ціль! Багато ми продали, багато подарували, а решту тепер даємо за 1/4 властивої ціни; а всі споріднені видання — за ПОЛОВИНУ ціни. Все на славу Божу! Бо книжка служить народові тоді, як її читають. Тож тепер купуйте ВСІ. Така нагода трапляється раз на життя і то не всім. Подаємо назву та ціну властиву і тепер — ювілейну:

1.	Андрієвський: З МИНУЛОГО 2 ТОМИ.	$3.00	$ .75
2.	— АПОСТОЛИ І ЄВАНГЕЛІЇ НА ВЕСЬ РІК	2.00	.50
3.	Велегай: ЧИ МЕРТВІ ЖИВУТЬ?	4.00	1.00
4.	Бочковський: НАУКА ПРО НАЦІЮ	1.00	.25
5.	Вохенський: ТАЙНА ЧЕРВОНОГО ПОСОЛЬСТВА	2.00	.50
6.	Вудзиновський: ПІД ОДНУ БУЛАВУ	250	.65
7.	Вудзиновський: ШЛИ ДІДИ НА МУКИ	1.00	.25
8.	Вудзиновський: ВОЛЮ БУТИ КОЗАЧКОЮ	1.00	.25
9.	Вудзиновський: ПРИГОДИ ЗАПОРОЖЦІВ	4.00	1.00
10.	Вульвер: НЕСАМОВИТИЙ ДІМ	1.00	.25
11.	Васильченко: НА ПЕРШІЙ ГУЛІ	1.00	.25
12.	Велигорський: НАШІ ЛІЧНИЧІ РОСЛИНИ	3.00	.75
13.	Винниченко: ВІДРОДЖЕННЯ НАЦІЇ т. 3.	6.00	1.50
14.	Вишня: ВИШНЕВІ УСМІШКИ КРИМСЬКІ	2.00	.50
*15.	Возняк: ТРИСТА РОКІВ УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ	5.00	1.25
16.	— ВИСВІТЛЕННЯ ДО ІСТОРІЇ ЛЬВІВСЬКИХ СИНОДІВ	2.00	.50
17.	— ВОРОЖБИТ, народне відгадування	1.00	.25
18.	Вільшенко: ПРИГОДИ ЧВАНЬКІВСЬКОГО	2.00	.50
19.	Вільшенко: МАНДРИ МИШКИ ПО ЛЬВОВІ	2.00	.50
*20.	Гарунович: ПРОРОЦТВА МИХАЛЬДИ	1.50	.60
21.	Гнатюк: ЯК ПОВСТАВАВ СВІТ?	2.00	.50
22.	Горліс-Горський: ОТАМАН ХМАРА	2.00	.50
*23.	Горліс-Горський: ХОЛОДНИЙ ЯР 2 ТОМИ		2.50
24.	Грінченко: К С Е Н Я	1.00	.25
25.	Григорів: ЗБІРНИК НАРОД. ТАНЦІВ	4.00	1.00
26.	Геркен Русова: СВЯТО ДЕРЖАВНОСТИ	1.00	.25
27.	Гольдельман: ЛИСТИ ЖИДА В УКРАЇНУ	2.00	.50
28.	Граф. Чіяно: ЩОДЕННИК з світової війни	1.00	.25
*29.	Дефо,: РОБІНСОН КРУЗО		.95
*30.	Допілка: ОЙ, ВЕРШЕ МІЙ ВЕРШЕ		.95
31.	Ємець: ПРО КОБЗУ І КОБЗАРІВ	2.00	.50
32.	Загул: ПРИГОДИ ВАРОНА	2.00	.50
33.	Заклинська: ЯК ЗДОБУТИ КРАСУ І ЗДОР.	2.00	.50
34.	Західний: ПРОМОВИ У СОЙМІ	1.00	.25
*35.	Ігорків: ДЕКЛЯМАТОР „ВІНОЧОК", за		.95
36.	Герасимович: ГОЛОД НА УКРАЇНІ	6.00	1.50
*37.	Голубець: ІСТОРІЯ УКРАЇН. МИСТЕЦТВА		2.25
38.	Кащенко: СЛАВНІ ПОБРАТИМИ	1.50	.35
39.	Кащенко: КОСТЬ ГОРДІЄНКО	1.00	.25
40.	Кервуд: З ТАВРОМ УБИЙНИКА	2.00	.50
41.	Квітка-Основяненко: ПЕРЕКОТИПОЛЕ	1.50	.35
*42.	Квітка-Основяненко: СВАТАННЯ НА ГОНЧАРІВЦІ		.95
43.	Квітка-Основяненко: МАРУСЯ, щойно з друку половина		.95
*44.	Ковалик: МАСОНЕРІЯ, РУЇНА ВІРИ		2.00
45.	Кревзуб: ІСТОРІЯ ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	3.00	.75
*46.	Кос, д-р: ПРО ПОЛОВІ СПРАВИ, за половину		.95
*47.	Коваль: КАПЕЛЮХ І РЕПАТРІЯЦІЯ		.50
48	Крук Юра: ДУРНІ ДІТИ (підпільне вид.)	2.00	.50
*49.	КОЛЯДНИК — НОВИЙ, за половину		.75
*50.	Лащук: ГУЦУЛЬСЬКА КЕРАМІКА		1.00
51.	Левицький: ТЕОРІЯ МУЗИЧНОГО ЗНАННЯ	1.00	.25
52.	Левицький: НАРИС ІСТОРІЇ МУЗИКИ	1.00	.25
53.	Левицький: НАУКА ГАРМОНІЇ	2.00	.50
54.	Левицький, Кость: ЛИСТОПАДОВИЙ ЗРИВ	3.00	.75
55.	Липа, Ю.: РОЗПОДІЛ РОСІЇ з мапами	2.00	.50
56.	Липа, Ю.: ПРИЗНАЧЕННЯ УКРАЇНИ, з мап.	2.00	.50
57.	Мазепа: ПИСАННЯ ДО МОТРІ	1.00	.25
58.	Май, Карло: ПРОКЛЯТИЙ. Оповідання	1.00	.25
59.	Маковей: ЯРОШЕНКО. Велика повість.	4.00	1.00
60.	Микитин: ПРАВИЛА ПОВЕДЕННЯ	1.00	.25
61.	Миханько: ВЕЛИКОДНІ ГАЇВКИ	1.00	.25
62.	Міхновський: УКР. РЕВОЛЮЦ. ПАРТІЯ	1.00	.25
63.	Мишуга, Л.: ПОХІД АРМІЇ НА КИЇВ	1.00	.25
64.	— МАПА УКРАЇНИ, має міста і села	3.00	.75
*65.	— КАРТА ГАЛИЧИНИ має ВСІ СЕЛА		2.00
66.	— МАПА ЛЕМКІВЩИНИ	2.00	.50
67.	— МАПА БУЧАЧЧИНИ І ПОКУТТЯ	2.00	.50
68.	Назарук, О.: КНЯЗЬ ЯР. ОСМОМИСЛ	5.00	1.25
69.	Наріжний: Б У Р С А К, 2 ТОМИ	5.00	1.25
*70.	— НАШІ ЛІЧНИЧІ ЗЕЛА (каталог-довідник)		.25
71.	Нестор: ПАУ Д'АРКО (лікувальна кора)	1.00	.23
*72.	Ломацький, М.: ВЕРХОВИНО СВІТКУ НАШ	4.00	2.00
73.	Опільський: ВОВКУЛАКА, істор. оповід.	2.00	.50
74.	Ордівський: БАГРЯНИЙ ХРЕСТ, іс.ор.	2.00	.50
75.	Охримович: РОЗВИТОК УКР. НАЦ. ДУМКИ	3.00	.75
76.	Пачовський: СРІБНА ЗЕМЛЯ — ЗАКАРПАТТЯ	2.00	.50
77.	Поліщук: СКАРБИ ВІКІВ — Леґенди	1.00	.25
78.	Поліщук; ЖМЕНЯ ЗЕМЛІ, леґенди, чудове!	1.00	.25
79.	Петришин: ЛОГІКА, повне!	2.00	.50
*80.	Понятенко: КУЛЬТУРА — АСИМІЛЯЦІЯ	1.00	.35
*81.	Приходько: ПРОБУДИЛАСЬ РУСЬ...		1.50
*82.	Руданський: СПІВОМОВКИ		.95
*83.	Сартен: HOW TO LEARN UKRAINIAN		.95
84.	Сидор-Чарторийський: НА ЗЕЛЕНІЙ ЛЕМКІВЩИНІ		.95
85.	Сидор-Чарторийський: МІЖ МОЛОТОМ А КОВАДЛОМ, 304 стор.		.95
86.	Сидор-Чарторийський: МАНДРИ ЖИТТЯ том І		.95
87.	Сидор-Чарторийський: МАНДРИ ЖИТТЯ том 2		.95
88.	Сидор-Чарторийський: ПРОБЛЕМИ УСПІШНОГО ВИХОВАННЯ		.95
99.	Сидор-Чарторийський: УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ, етнограф.		.95
*100.	Сидор-Чарторийський: ВІД СЯНУ ПО КРИМ Похідні групи		2.00
101	Сковорода: ХАРКІВСЬКІ БАЙКИ	1.00	.25
*102.	— С О Н Н И К, 3,000 снів		.95
103.	Степанів, Олена: СУЧАСНИЙ ЛЬВІВ	2.00	.50
104.	Стороженко: МАТУСИНЕ БЛАГОСЛОВЕННЯ		.25
*105.	— СТРАШНИЙ МОНАХ РАСПУТІН, ілюстр.		.95
106.	Таборенко: ПАНЦИРНИЙ ПОЇЗД „СТРІЛЕЦЬ"	1.00	.25
107.	Тютюник; ЗИМОВИЙ ПОХІД	2.00	.50
*108.	Українка, Леся: ЛІСОВА ПІСНЯ		.95
109.	Українка, Леся: Б О Я Р И Н Я, повне	1.25	.30
110.	— УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКА КУХАРКА	4.00	1.00
111.	— УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА	1.25	.35
112.	— УКРАЇНСЬКИЙ ЛІТОПИС	1.00	.25
*113	Старосольський: ТЕОРІЯ НАЦІЇ	3.00	.75
114.	Франко, Петро: ШВЕДСЬКА РУХАНКА	5.00	.95
*115.	Франко, Іван: ЛИС МИКИТА, повне ілюстр.		.95
*116.	Франко, Іван: М О Й С Е Й, ілюстроване		.95
117.	Франко, Іван: КОВАЛЬ БАССІМ, повне	2.00	.50
118	Франко, Іван: КАЗКА ПРО ДОБРОВИТ і ін.		.25
*119.	Ценевич: ЗЛОЩАСНИЙ САМОЦВІТ, чудове		1.25
120.	Чайковський: З ЛАСКИ РОДИНИ	6.00	1.50
121.	Чайковський: МАЛОЛІТНИЙ	3.00	.75
122.	Ч-ч: Ф Л І Р Т, двомовне	1.00	.25
123.	Шевченко: КОБЗАР для МОЛОДІ ілюстр.		.50
124.	Шкрумеляк: ПОЇЗД МЕРЦІВ	1.00	.25
125.	Шкрумеляк: ЧЕТА КРИЛАТИХ вел. повість	2.00	.50
*126.	Щербаківський; ФОРМАЦІЯ НАЦІЇ (трипілля)		.95
127.	Яковлів: КОНСТИТУЦІЯ У.Н.Р.	1.00	.25
128.	— ЯК СТАТИ ГРОМАДЯНИНОМ ЗДА?	1.00	.25
*129.	Федькович, Юрій: ОПОВІДАННЯ (Люба - згуба і ін.)		.50
*130.	— СЛОВО ПРО ПОЛК ІГОРА, ілюстроване		.95

ЛЮКСУСОВІ ВИДАННЯ — СПОРІДНЕНІ...

За половину ціни!)

131.	Грушевський: ІЛЮСТРОВАНА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ	20.00	10.00
132.	Демидецький, д-р: НАЙНОВІША МЕТОДА ПРИРОДНОГО ЛІКУВАННЯ. Люксус	40.00	20.00
*133.	Аркас: ІСТОРІЯ УКРАЇНИ-РУСИ	12.00	5.00
134.	Кащенко: ІСТОРІЯ ЗАПОРОЖ. СІЧІ	10.00	5.00
135.	Терлецький: ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ, оба великі томи — люксус	12.00	6.00
136.	Христюк: МАТЕРІЯЛИ ДО ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ. Всі 4 томи в оправі	30.00	13.50
*137.	— ДРУГА ЧИТАНКА ДЛЯ ШКОЛИ МАТВІЙЧУКА	3.00	.75
*138.	Шевченко: КОБЗАР з 1861 року в оправі		4.00
*139.	Шевченко: KOBZAR of UKRAINE		.95
*140	— УКРАЇНСЬКІ ЗВИЧАЇ ВЕЛИКОДНІ	1.00	.25
*141.	Чарторийська, Богданна: „АНДРЕЯ" — звичаї		.50
142.	— ЯК ЛІКУВАТИСЯ БЕЗ ЛІКІВ?	1.00	.25
143.	— ПРИЧИНИ НЕПЛІДНОСТИ І ЯК ЦЕ ЛІКУВАТИ?	1.00	.25
144.	— З КИМ ЖЕНИТИСЯ, А З КИМ НЕ ЖЕНИТИСЯ?	1.00	.25
145.	— РОЗГАДАНА ТАЙНА, цікаве; фокуси	1.00	.25
146.	— ПРАВИЛА УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОПИСУ	1.00	.25
147.	— АРИТМЕТИКА, ілюстроване дітям	1.00	.25
148.	Чернява: НА СХОДІ — МИ! Велика повість	2.00	.50
149.	— СЛІДАМИ ЗАБУТИХ ПРЕДКІВ	1.00	.25
150.	— ПОДОРОЖ У СИБІР, оповідання	1.00	.25
*151.	— Х А Т А — оповідання Грінченка	1.00	.25
*152.	— БЕЗ ХЛІВА — оповідання Грінченка	1.00	.25
*153.	— СИН УКРАЇНИ, повне видання, ілюстроване, за повну ціну		5.00
154.	Гупало, К.: ТРІЮМФ ПРОКУРОРА ДАЛЬСЬКОГО. Найбільша драма наших днів, за		3.00

ЩЕРАЗ ПРИЛЮДНА ЩИРА ПОДЯКА БОГОВІ ТА УСІМ НАШИМ ПОКУПЦЯМ, БО БЕЗ НИХ, МИ БУЛИ Б НЕ ПРОІСНУВАЛИ 25 РОКІВ! ЗАПРОШУЄМО КОЖНУ РОДИНУ, ШКОЛУ, ЛЮДИНУ, — КУПІТЬ ТЕПЕР УСІ І МАЙТЕ та РАДІЙТЕ ВРАЗ З НАМИ. Кожне замовлення мусить бути від $10.00 і більше! Конечно додайте 10% на кошти пересилки!

HOWERLA PUBLISHERS
238 East 6th Street
New York, N.Y. 10003

ТАРЗАН, 7247. УСПІШНИЙ БУНТ

"AS LORD GREYSTOKE WATCHED HELPLESSLY, HE SAW THE ENRAGED CREW GET ITS REVENGE ON THE OFFICERS..."
"THE BATTLE WAS SHORT AND FURIOUS — THE DECK WAS LITTERED WITH THE WOUNDED AND DEAD. BLACK MICHAEL WAS NOW IN COMMAND OF THE SHIP..."
"THEN ONE OF THE BLOODTHIRSTY SAILORS THREATENED MY PARENTS WITH AN AXE!"

„Безпорадний Лорд Ґрейстовк бачив, як розлючена залога мстилася на офіцерах'.

„Зудар був короткотривалий, але жорстокий... Палуба була завалена трупами і раненими. „Чорний Михайло" тепер командував кораблем".

„Тоді один із кровожадних моряків загрозив моїм батькам сокирою".